

345 1ste Beh. af Finantsloov. f. Finantsaaret fra 1ste April 1870 til 31te Marts 1871. 346

ligt at sige, som f. E. det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgfreds (Roch) sagde, at Pensionsudgiften beløber 10, Forsvarsvæsenet 41 pCt. osv., naar man laver en saadan hoist imaginair Finantsloov, der taber sig ganske i det dunkle Blaa. Men den Tid kan oveniikjøbet komme, som jeg haaber ikke maa være fjern, at Staten ikke blot hævder sig et Tilsyn med Kirken og de religiøse Samfund, men ogsaa et Tilsyn med mange andre Foreninger, hvor mange Menneskers Retshforhold staae paa Spil, og her vil jeg da sige til det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgfreds: Han er gammel, og jeg er ung, han slaar idag ind paa denne Bet med de kirkelige Indtægter, og han veed bestemt ikke, hvor jeg da en Dag gjerne kan ende; han skal virkelig ikke forsværge, om han ogsaa skulde føre os for dybt ind paa dette Spør, at jeg ikke en Dag endda vil ende med Inddragelsen under Statens Tilsyn af Brandkasserne. — Foruden disse Betragtninger, som angaae det hele store Spørgsmaal om Kirkemidlernes Postering, og med Hensyn til hvilke jeg vil henstille til det ærede Medlem, om han dog ikke vil lade dem hvile, indtil den geistlige Rønningelov kommer, er der 2 andre mindre Spørgsmaal, som jeg ved denne Leilighed skal tillade mig at rette til den hoitærede Cultusminister. Det ene er allerede bragt paa Bane af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg), nemlig Spørgsmaalet om den administrative Deling og Omdeling af Embederne, og jeg er fuldkommen enig med ham i, at det gaar, som det ikke burde gaar. Disse Embeder burde ikke omdeles anden, efter den ene Betragtning, at Staten først høres, efter den anden, at Kirken først høres, og efter den tredje, at Menigheden først høres, og at denne navnlig skulde høres mere end Administrationen. Dette minder, forekommer mig, for meget om de Mænds Tænkemaade, som ere blevne confirmerede længst før 1848. Et andet Spørgsmaal er Salget af Præstegaardsjorderne. Naar

man, som det ærede Medlem, er af den Mening, at de tilhøre Staten, saa gaar det jo ikke an at sælge dem saaledes; de ere da Domainer, som ikke kunne sælges administrativt. — Men mener man, at Kirken først bør høres, saa er det ikke rigtigt at sælge dem, naar man ikke kan høre Kirken, og mener man endelig, at der tilkommer Menighederne den væsentlige Stemme i Sagen, saa fortjente dog disse at høres først. Jeg bebrejder ikke Administrationen, at den er kommen ind paa denne Bet; thi den er ført ind derpaa factisk og historisk paa Grund af Banfælligheden ved at komme tilrette med tidligere Folkething. Dengang daværende Cultusminister Monrad forgjæves havde søgt at gennemføre en af sine kirkelige Rønningelove, endte han med at sige, at naar man ikke her vilde gaar med en fornuftig Lov, som stemmede med Danmarks Riges Grundlov, saa skulde man faae at see, hvad han kunde gjøre administrativt, og saa begyndte han med at handle administrativt ogsaa med alle disse Kirkens Anliggender langt stærkere end som allerede alle de andre Cultusministre havde handlet ogsaa med andre kirkelige Anliggender. — Jeg bebrejder som sagt ikke Administrationen, at den hidtil har gjort og maatte følge den administrative Bet; men jeg anseer det dog for uheldigt, og dobbelt uheldigt i et Dieblit, som dette, da Ministeriet jo ved flere Skridt har vedkjendt sig den Bestræbelse at søge en Løsning af samtlige de religiøse og kirkelige Spørgsmaal.

En tredje Sag, som jeg gjerne her endnu vil bringe paa Dntale, er det hele grønlandfke Kirkevæsen. Jeg troer, at den hoitærede Kirkeminister vil give mig Ret i, at hvis Thinget vilde stænfke det sit Bifald, og man vilde gaar den Bet, som jeg foreslaar, vilde man kunne spare megen Tid i disse Sager. Det var utvivlsomt en Feil, Hans Egede i sin Tid begik ved at blande Missionen og Handelen sammen; men det danske Folk har ikke Grund til at beklage det;